

Σωκράτης Σωκράτους¹, Γιώργος Αλεξάνδρου²

1.Επίκουρος Καθηγητής, PhD, MSc, BSc(Hons)Ns, BScEd, Dipl.ED, Dipl.MHN, RGN, RMHN,ΤΕΠΑΚ, Λεμεσός, Κύπρος

2.Νοσηλευτικός λειτουργός ψυχικής υγείας, PhD(c), MSc,RN, RMHN,Υπηρεσίες ψυχικής υγείας, Λευκωσία

Εισαγωγή

Η χρήση και η κατάχρηση εξαρτησιογόνων ουσιών στους φοιτητές/τριες τα τελευταία χρόνια αποτελεί ένα ανησυχητικό, μη ελεγχόμενο αλλά και συνάμα αυξανόμενο επικίνδυνα φαινόμενο, με πολλαπλές επιπτώσεις τόσο στη ψυχική όσο και στην σωματική τους υγεία. Οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις αποτελούν μια διαρκής απειλή και στην μετέπειτα ζωή τους ως ενήλικες. Τα ευρήματα στην διεθνούς βιβλιογραφία συνηγορούν στην ύπαρξη μίας ισχυρής θετικής συσχέτισης μεταξύ της χρήσης/κατάχρησης εξαρτησιογόνων ουσιών (κάπνισμα, αλκοόλ και ναρκωτικά) και της συχνότητας παρουσίας συμπτωμάτων κατάθλιψης μεταξύ των φοιτητών/τριών. Παρόλα αυτά χαρακτηριστική είναι η έλλειψη ερευνητικών δεδομένων του φαινομένου αυτού στην Κύπρο.

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και της παρουσίας συμπτωμάτων κατάθλιψης μεταξύ κυπρίων φοιτητών/τριών.

Μεθοδολογία

Η εργασία αυτή αποτελεί μια συγχρονική περιγραφική μελέτη συσχετίσεων. Η παρουσία των συμπτωμάτων κατάθλιψης αξιολογήθηκε με το ψυχομετρικό εργαλείο CES-D. Το εργαλείο αυτό μαζί με 2 αυτοσυμπληρούμενα εργαλεία (ένα για τα κοινωνικό-δημογραφικά δεδομένα και ένα εργαλείο που αφορά την χρήσης/κατάχρηση εξαρτησιογόνων ουσιών για το κάπνισμα, αλκοόλ και ναρκωτικά), συμπληρώθηκαν ανώνυμα και εθελοντικά από 1500 (ποσοστό ανταπόκρισης 85%) προπτυχιακούς φοιτητές/τριες του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Αποτελέσματα

Ο επιπολασμός της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών όσο αφορά το κάπνισμα ήταν 34%, την χρήση αλκοόλ 61.1% ενώ η χρήση ναρκωτικών ουσιών έφτανε το 5.2%. Επιπρόσθετα, 1 στους 4 φοιτητές/τριες παρουσίαζαν μέτρια/σοβαρή μορφή καταθλιπτική συμπτωματολογία (CES-D \geq 23).

Εντοπίστηκε ισχυρή συσχέτιση της παρουσίας καταθλιπτικών συμπτωμάτων σε σχέση με το κάπνισμα (OR: 3.41,95% CI: 1.85-6.28) και με την χρήση σκληρών ναρκωτικών ουσιών (OR: 1.43,95% CI: 0.85-9.7).

Όσο αφορά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, στατιστικά σημαντική διαφορά φάνηκε να έχει η ηλικιακή ομάδα των 21-25 χρονών στο κάπνισμα και στη χρήση ναρκωτικών ουσιών, ενώ για την χρήση αλκοόλ στατιστική σημαντική διαφορά παρουσίασαν οι ηλικίες των 26-40 χρονών. Επίσης, οι διαζευγμένοι φοιτητές/τριες παρουσίαζαν περισσότερες πιθανότητες να κάνουν χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και πολύ περισσότερες πιθανότητες να κάνουν χρήση σκληρών ναρκωτικών ουσιών (OR: 15.37,95% CI: 1.95-120.97) σε σχέση με τους άγαμους/σε σχέση.

Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της μελέτης συνηγορούν στην ανάγκη για άμεση δημιουργία προγραμμάτων ψυχοεκπαίδευσης και προγραμμάτων πρόληψης εξαρτησιογόνων ουσιών σε όλους τους φοιτητές/τριες αλλά και ειδικότερα στις ευάλωτες ομάδες που εντοπίστηκαν στην παρούσα μελέτη μέσα στο πανεπιστήμιο.

Λέξεις-κλειδιά:

Εξαρτησιογόνες ουσίες, καταθλιπτικά συμπτώματα, φοιτητές/τριες, πανεπιστήμιο

Βιβλιογραφία

1. Kenneth S. Walters, Sandra Minor Bulmer, Peter F. Troiano, Uzoma Obiaka & Rebecca Bonhomme. Substance Use, Anxiety, and Depressive Symptoms Among College Students, Journal of Child & Adolescent Substance Abuse, 2018;27(2): 103-111.
2. John McAlaneya, Rober C. Dempsey, Stefanie M. Helmer, Guido Van Hale, Bridgette M. Bewickf , Yildiz Akvardar, Francisco Guillén-Grimah, Ol'ga Orosová, Ondrej Kalina, Christiane Stock Hajo Zeeb .Negative Consequences of Substance Use in European University Students: Results from Project SNIPE,2020;27:75-82.